

но. Виникає питання «Чому?», адже є люди, які не мовчать, а передають свою думку у віршах, піснях, малюнках та скульптурах. У наш час не має «сталінських репресій», кожен є вільним, має право на свою думку та розуміння у свій бік. Держава стає на захист усіх прав, тому нехай наші думки чує кожен, ми маємо на це право.

1. Кашинцева О. Щодо необхідності правової охорони авторським правом змісту наукового твору в сфері медицини. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2014. № 2. С. 15-20.

2. Бондаренко С. В. Авторське право та суміжні права. Київ : Ін-т інтел. власн. і права. 2008. 288с.

3. Про авторське та суміжні права: Закон України в редакції від 04.11.2018 № 13. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12> (дата звернення: 16.04.2021).

4. Конституція України : офіц. Текст. Харків : 2013. 64 с.

Бірюлін В.В.,

здобувач вищої освіти

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТІВ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Тривалий період розвитку України на фоні хижацького ставлення до її навколишнього природного середовища призвів до різкого загострення еколого-економічного стану країни. Головними причинами такої ситуації стали три групи чинників:

- політичні – надмірна мілітаризація суспільства, першочергово промислового розвитку (саме тут найбільше ігнорувалися вимоги екологічної безпеки, відсутньою була цілісна екологічна політика, в тому числі в руслі формування відповідного рівня екологічної свідомості суспільства);

- економічні – екстенсивно-затратний розвиток економіки як наслідок нерациональної галузевої і територіальної структури господарства, зумовленої потребами радянського споживчого ринку;

- організаційно-технологічні – практично повна відсутність необхідної екологічної інфраструктури, технологічна відсталість не лише виробництва, а й очисного обладнання.

До найважливіших передумов євроінтеграції України належать [1]:

- ефективне та екологічно безпечне функціонування економіки, що дасть можливість досягти вищих показників життєвого рівня населення, цілеспрямовано розв'язувати соціальні проблеми розвитку суспільства;

- раціональне використання, збереження і відтворення природних ресур-

сів, всебічна охорона навколишнього природного середовища як найголовніших передумов забезпечення ресурсо-екологічної безпеки нинішнього та майбутніх поколінь, підтримання у біосфері екологічної рівноваги, а отже, чистого і здорового довкілля;

- стабілізація демографічної ситуації та чисельності населення і встановлення у суспільстві принципів соціальної справедливості, тобто створення системи правових гарантій та ефективної демографічної політики;

- розширення масштабів міжнародного співробітництва у сфері ефективного розв'язання ресурсно-екологічних проблем і завдань сталого розвитку, підвищення його результативності та ефективності, застосування у національній економіці найновіших світових досягнень науково-технологічного та соціально-екологічного прогресу.

Чітка послідовність дій, спрямованих на врегулювання якості навколишнього середовища як надзвичайно важливої передумови переходу на моделі сталого розвитку економіки, залежить від цілого ряду чинників. Серед них першочергового значення на сучасному етапі ринкових трансформацій в Україні набувають:

- організація моніторингу забруднень і джерел забруднення, визначення рівнів забруднення усіх елементів і ресурсів природного середовища та виявлення найнебезпечніших для здоров'я людини місць;

- організація моніторингу за трансформацією ландшафтів, зміною стану наземних і водних екосистем під впливом антропогенних навантажень;

- оцінка негативних впливів на людину й екосистеми стосовно гранично допустимих і критичних рівнів забруднень, а також розробка критеріїв допустимості та критичності цих впливів на різні елементи біосфери й людину;

- оцінювання екологічної, економічної, соціальної та естетичної шкоди, яка завдається навколишньому середовищу внаслідок його забруднення;

- прогноз динаміки антропогенних впливів і навантажень на біосферу, а також оцінка негативних наслідків, що виникають при цьому;

- обґрунтування пріоритетних напрямів природоохоронної діяльності та розв'язання ресурсно-екологічних проблем соціально-економічного розвитку регіону, області й району з урахуванням вимог ресурсо-екологічної безпеки;

- розробка ефективних та екологічно безпечних техніко-технологічних рішень, оптимальне з погляду екологічних критеріїв розміщення виробництв, що дасть можливість зменшити негативні навантаження на природу;

- визначення напрямів, способів і методів реструктуризації та модернізації екологічно небезпечних виробництв і підприємств.

Золоте праксеологічне правило Т. Котарбінського констатує, що кожна добра справа, яка затівається в межах порочної системи, рано чи пізно нейтралізується цією системою. Наочною ілюстрацією дії цього правила є всі до теперішні спроби побудувати в Україні демократичну, справедливую, правову, економічно розвинену, соціально орієнтовану державу. Безперечно, без створення належних сприятливих умов даремно сподіватися і на реальний пере-

хід України на принципи стійкого розвитку. Необхідно насамперед з'ясувати чинники нестійкості розвитку, що обмежують чи унеможлиблюють реалізацію заходів для забезпечення гідного майбутнього нашої держави. Найочевидніші з цих чинників такі [2] :

- відсутність консолідованої української нації як організованої цілеспрямованої сили, яка будує своє життя на засадах національних цінностей, із залученням кращого світового досвіду;

- створена на ідеї єдиного народногосподарського комплексу колишнього СРСР структура економіки, що не відповідає потребам сучасної України;

- відсутність чітких орієнтирів розвитку Української держави, які б забезпечували, з одного боку, зростання добробуту, зменшення бідності, а з другого – збереження та реабілітацію природних ресурсів і довкілля;

- застарілі малоефективні, природоруйнівні технології у сільському господарстві і промисловості, що зумовлює невинну деградацію навколишнього середовища, низьку якість і високу собівартість продукції, непомірно великі матеріальні й енергетичні витрати;

- переважна орієнтація на історично віджиле найманство, а не на співвласництво у сфері соціально-виробничих відносин;

- відсутність пріоритету освіти, науки, національної культури в соціально-економічному розвитку держави і, як наслідок, низький рівень освіченості, культури (передусім політичної) суспільства;

- високий рівень злочинності і корупції (за цим показником Україна посідає одне з останніх місць у світі), що зумовлює невпинне поглиблення прірви між злиденністю переважної більшості населення і заможністю олігархічної верхівки, а це призводить до нестабільності в суспільстві;

- недостатність правового поля держави, що зумовлює свавілля чиновництва, правоохоронних органів, маріонетковість судової влади, руйнування природного середовища і виснаження природних ресурсів;

- практична відсутність впливу громадських організацій на державну політику.

Не подолавши цих, а також інших факторів, Україна не зможе перейти на рейки стійкого розвитку. Сталий розвиток повинен реалізовуватись у рамках ефективного функціонування ринкової системи та державного регулювання економіки, координації дій у всіх сферах життя суспільства. При розробці Концепції сталого розвитку України були враховані такі моменти: активна структурна перебудова матеріального виробництва на основі побудови соціально орієнтованої ринкової економіки, узгодження загальнодержавних інтересів та економічних пріоритетів з регіональними і місцевими, екологізація і дематеріалізація виробництва, зменшення техногенного навантаження на довкілля, підвищення рівня збалансованості економіки за рахунок переорієнтації виробництва засобів виробництва на задоволення потреб населення, проведення екологічної експертизи та оцінювання впливу на навколишнє природне середовище всіх проектів господарської діяльності [3].

Макроекономічні перетворення передбачають максимальне усунення бар'єрів суб'єктам господарювання з метою їх виходу на регіональні і міжрегіональні ринки, стимулювання випуску екологічно безпечної продукції, забезпечення сприятливого режиму для прискореного розвитку екологічно орієнтованого бізнесу.

У промисловості необхідно забезпечити формування ефективної міжгалузевої структури виробництва, підвищити соціально-екологічну орієнтацію галузей, збільшити в структурі промислового виробництва частку легкої і харчової промисловості, обмежити розвиток сировинних і напівфабрикатних виробництв. Передбачається здійснити перебудову техногенного середовища, технічне переозброєння виробництва на основі впровадження новітніх наукових досягнень, енерго- і ресурсозберігаючих технологій, безвідходних та екологічно орієнтованих технологічних процесів, застосування відновлюваних джерел енергії. Важливі завдання стоять перед аграрною сферою економіки, зокрема збільшення обсягу виробництва високоякісних продуктів харчування, здійснення якісної зміни структури харчування населення, підвищення калорійності продукції.

Необхідно завершити соціально-економічні перетворення на селі, реформу земельних та майнових відносин власності. Вкрай доцільними є впровадження екологічно прогресивних і адаптованих до місцевих умов технологій, реалізація заходів щодо підвищення родючості ґрунтів, прискорений розвиток та модернізація переробної сфери, зменшення втрат продукції.

Заходи держави щодо забезпечення сталого розвитку знаходять прояви у розробці та впровадженні нормативно-законодавчих актів стосовно переходу на засади сталого розвитку, реалізації пріоритетних загальнонаціональних програм соціально-економічного і екологічного розвитку країни.

Держава зобов'язана активізувати свою соціальну політику, забезпечити соціальні гарантії населенню. Вона повинна визначитись щодо основних напрямів і параметрів розвитку економіки, шляхів здійснення екологічної інвестиційної діяльності.

1. Мойсеєнко І.П. Системний аналіз в економіці : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 248 с.

2. Франчук В.І. Економічна безпека суб'єктів господарської діяльності : підруч. Львів : ЛьвДУВС, 2015 236 с

3. Фінансово-економічна безпека: теоретико-правові аспекти : навч. посіб. - К.Р. Резворович та ін. Дніпро : Видавець Біла К.О., 2019.195 с.